

Kirjallinen kuuleminen hallituksen tiedonantoon yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi / Mothers in Business MiB ry

1. Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

1. Edistetään suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä
2. Tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita
3. Kasvatetaan tietoisuutta rasismista ja sen eri muodoista

2. Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

- Rekrytointisyrjinnän vastaisia ja anonyymiä rekrytointia edistäviä toimenpiteitä sisällytetään läpileikkaavasti työelämän monimuotoisuusohjelman koulutuksiin, oppaisiin, kampanjoihin ja ratkaisuklinikoihin.
- Tuotetaan työnantajille työkaluja monimuotoisuusjohtamiseen ja syrjimättömään työelämään: monimuotoisuusjohtamisen laatuindikaattorit, työpaja-aineistot, verkkosivusto, virtuaalinen opas

3. Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Suomalaisen työelämän syrjimättömyyden edistäminen on merkittävä tavoite, jossa tulee huomioida myös sukupuolten tasa-arvon edistäminen. Naisiin kohdistuu erilaisia syrjinnän muotoja työuran alusta loppuun. Erityisesti maahanmuuttajanaisten asema työelämässä voi olla vaikea, ja heihin kohdistuu moniperusteista syrjintää niin sukupuolen kuin taustan perusteella. Ulkomaalaistaustaisten naisten koulutustaso on usein korkeampi kuin miesten, mutta heidän on vaikeampi työllistyä ja riski pitkäaikaistyöttömyydelle on suurempi suomalaistaustaisiin naisiin verrattuna. Työmarkkinoiden läpäisemättömyyden takia moni korkeakoulutettukin nainen jättäytyy palkkatöiden ulkopuolelle, jos vaihtoehtona on pienipalkkainen ja osaamista vastaamaton työ. Ulkomaalaistaustaisten äitien työllisyysaste on 48 % (UTH-tutkimus, Tilastokeskus 2021).

Maahanmuuttajataustaiset ihmiset kohtaavat ennakkoluuloja ja syrjintää rekrytointitilanteissa. Jo pelkkä nimi voi olla este työhaastatteluun pääsemiselle. Ely-keskuksen 2020 selvityksessä 48 % rekrytoijista ei ollut valmis palkkaamaan työntekijää ilman sujuvaa, lähes natiivitason osaamista suomen kielestä. Kielitaitovaatimukset ovat kansainvälisille osaajille yksi suurimmista syistä jättää hakematta osaamistaan muutoin vastaavia tehtäviä.

Rekrytointivaiheessa tapahtuvaa syrjintää voidaan ehkäistä mm. anonyymin rekrytoinnin lisäämisellä sekä kielitaitovaatimusten löyhentämisellä. Työelämässä tulee varmistaa, että osaaminen syrjimättömistä käytännöistä ja yhdenvertaisuudesta on ajan tasalla ja aktiivisesti käytössä alasta riippumatta.

Hallitusohjelmassaan hallitus lupaa työskennellä määrätietoisesti yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi. Hallitusohjelma sisältää kuitenkin kirjauksia, jotka saattavat heikentää sukupuolten tasa-arvoa ja lisätä syrjintää työelämässä. Määräaikaisten työ sopimusten solmimisen ja irtisanomisten helpottaminen sekä perhevapaakorvausten leikkaus heikentävät naisten asemaa. Vaikutus voi olla erityisen suuri maahanmuuttajataustaisiin naisiin, jotka ovat jo entuudestaan heikommassa työmarkkina-asemassa. Työllistymistä ja suomalaisen yhteiskuntaan osallistumista hankaloittavat myös perheen yhdistämisen vaikeuttaminen, kolmen kuukauden työssäoloaika sekä maahan muuttavien korkeat tulorajavaatimukset.

Monimuotoisuuden lisääminen ei ole vain työvoimapulan kriisin ratkaisua, vaan aito keino kehittää työelämää paremmaksi laajentamalla osaamista, ajattelumalleja ja ymmärrystä. Yhdenvertainen Suomi -toimintaohjelmassa työelämän monimuotoisuus on ansiokkaasti ymmärretty potentiaalina, joka hyödyttää sekä yhteisöjä että

yhteiskuntaa. Monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen edellyttää vahvaa näihin arvoihin sitoutumista ja rasismista irtisanoutumista myös päättäjiltä.

Rasismia vastaan on toimittava aktiivisesti, ja syrjintää kokeneiden kokemukset tulee ottaa vakavasti. Monimuotoisuus ja inklusiivisuus on määriteltävä selkeästi ja kaikille ymmärrettävästi, jotta niitä edistävät toimet tulevat näkyviksi osiksi kulttuuria. On etu koko suomalaisille työmarkkinoille, että parhaat osaajat taustasta ja sukupuolesta riippumatta otetaan töihin syrjimättömästi ja tasa-arvoisesti.

Lisätietoja:

Toiminnanjohtaja Annica Moore
Mothers in Business ry
annica.moore@mothersinbusiness.fi
044 705 7333